

**Kvalitetsstandard
for
botilbud efter § 108
i lov om social service**

Indledning og lovgrundlag	3
Formål	3
Målsætning for § 108 botilbud	3
Visitationsprocedure.....	3
Ydelser efter §§ 83 og 85 i serviceloven.....	4
Fremtidig indsats på botilbudsområdet	4
Udarbejdelse og opfølgning på handleplaner	4
Klageadgang.....	5
Tilsyn.....	5
Betaling	5
Særligt om botilbuddet ”Det Alternative Bofællesskab”	6
Målgruppe	7
Visitationsprocedure.....	7
Brugerindflydelse og brugerråd	8
Kontaktoplysninger	8

Indledning og lovgrundlag

Kravet til udarbejdelse af kvalitetsstandard for botilbud efter § 108 er fastsat i *Bekendtgørelse om kvalitetsstandard for botilbud efter § 108 i serviceloven* (Socialministeriets bekendtgørelse nr. 620 af 15. juni 2006). Bekendtgørelsen er fastsat i medfør af § 139 i lov om social service.

Kvalitetsstandarden skal indeholde information til borgerne om indhold, omfang og udførelse af de ydelser, der tilbydes ved ophold i botilbud egnet til længerevarende ophold for voksne efter servicelovens § 108.

Kvalitetsstandarden revideres hvert andet år.

Formål

Formålet med kvalitetsstandarden er at informere om og synliggøre overfor borgerne, hvad man kan forvente når man visiteres til et § 108.

Kvalitetsstandarden gælder for de borgere der visiteres til § 108 botilbud i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen. Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen er myndighed for ikke-pensionister, hvilket vil sige, at der er tale om visitation af borgere, der ikke er pensionister. Der visiteres dels til forvaltningens eget § 108 botilbud "Det Alternative Bofællesskab" på Svenstrupgård og dels til private og andre kommunale § 108 botilbud.

Pensionister visiteres af kommunens Ældre- og Handicapforvaltning. Ældre- og Handicapforvaltning har ligeledes en kvalitetsstandard for botilbud efter servicelovens § 108. Denne findes på Aalborg Kommunes hjemmeside.

Målsætning for § 108 botilbud

De konkrete formål med et ophold i et § 108 fremgår af sagsbehandlerens indstilling til visitationsudvalget.

Et botilbud skal som udgangspunkt opfattes som borgernes hjem. Det er derfor målet, at borgerne skal have en tilværelse med høj livskvalitet.

I botilbuddet skal der være kvalificerede tilbud i form af særlig pædagogisk indsats til at understøtte og sikre, at der sker udvikling af færdigheder. Pædagogikken skal understøtte borgernes initiativ og selvstændighed. Endvidere er målsætningen, at den nødvendige pleje, støtte og omsorg bliver tilrettelagt ud fra den enkeltes ønsker og behov.

Oplysninger om de fysiske rammer på de enkelte botilbud kan findes på Tilbudsportalen (www.tilbudsportalen).

Visitationsprocedure

Når en borger ønsker ophold i et § 108 skal der rettes henvendelse til borgerens socialområde. Borgerens sagsbehandler behandler ansøgningen og hvis der konstateres et behov indstilles der til visitationsudvalget i Socialcenter Ung, som har bevillingskompetencen.

Pensionister skal henvende sig til Ældre- og Handicapforvaltningen, Bevillingsenhed Voksen/Handicap.

For optagelse i en § 108 er der en sagsbehandlingsfrist på 3 måneder. Det vil sige, at der fra der indgives en ansøgning skal der inden for 3 måneder være truffet en afgørelse.

Ydelser efter §§ 83 og 85 i serviceloven

Ydelser efter § 83 i lov om social service bevilges af Ældre- og Handicapforvaltningen.

Ydelser efter § 85 i lov om social service bevilges af visitationsudvalget i Socialcenter Ung. Når en borger ønsker støtte efter § 85 skal der rettes henvendelse til borgerens socialområde. Borgerens sagsbehandler behandler ansøgningen og hvis der konstateres et behov indstilles der til visitationsudvalget i Socialcenter Ung, som har bevillingskompetencen. Pensionister skal henvende sig til Ældre- og Handicapforvaltningen, Bevillingsenhed Voksen-Handicap.

Fremtidig indsats på botilbudsområdet

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen er løbende i dialog med Ældre- og Handicapforvaltningen om behovet for botilbudspladser.

På Det Alternative Bofællesskab handler den fremtidige indsats på området om:

- Faglig opkvalificering af den enkelte medarbejder for at imødegå de specielle krav der stilles til en specialafdeling.
- Etablering af fagligt netværk med lignende tilbud i Aalborg Kommune.
- Opkvalificering af omsorgen overfor den enkelte beboer.

I forbindelse med de årlige rammeaftaler afdækkes behovet for pladser i samarbejde med Region Nordjylland og de øvrige kommuner i regionen.

Udarbejdelse og opfølgning på handleplaner

I henhold til servicelovens § 141 skal beboere i § 108 botilbud tilbydes at få udarbejdet en individuel handleplan. Handleplanen udarbejdes af borgerens sagsbehandler.

Handleplanen beskriver formålet med indsatsen og hvilken hjælp, der er behov for, for at opnå formålet samt den forventede varighed af indsatsen. Handleplanen indeholder aftaler og mål vedrørende den samlede sociale indsats for beboeren, bl.a.: bolig, beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud, undervisning, fritidsaktiviteter, netværk, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler.

Handleplanen skal udarbejdes ud fra beboerens forudsætninger med så aktiv deltagelse og samarbejde med beboeren som muligt.

Målsætningerne for arbejdet med individuelle handleplaner er at handleplanen:

- bliver brugt som samarbejds- og koordineringsredskab i det daglige arbejde med henblik på at styrke en helhedsorienteret indsats
- øger dialogen og inddragelsen af den enkelte beboer og styrke dennes selvbestemmelse
- sikrer at indsatsen er individuelt tilpasset beboerens ønsker, behov og livssituation
- tydeliggør nuværende mål og indsats samt mål på længere sigt

- er formuleret konkret og på en måde, så beboeren kan gennemskue indholdet

Handleplanen skal altid være aktuel, hvilket betyder, at den revideres løbende når/hvis der sker væsentlige ændringer i forudsætningerne for handleplanen.

Hvis en beboer har været udsat for magtanvendelse, er det ifølge magtanvendelsesreglerne et krav, at der skal udarbejdes en handleplan, hvori beskrives de tiltag, der skal foretages, for at hindre fremtidige magtanvendelser.

Klageadgang

Klager over afgørelser, som Aalborg Kommune har truffet efter den sociale lovgivning, kan indbringes for Det Sociale Nævn. Dette gælder for eksempel afgørelser om optagelse i konkrete botilbud efter § 108 i lov om social service, som kommunen visiterer til. Klageadgangen gælder også beslutninger om den konkrete indsats og formålet med indsatsen, herunder også afgørelser og beslutninger om væsentlige ændringer i indsatsen.

Det er kun den person afgørelsen vedrører eller dennes værge, der kan klage. Ankefristen er fire uger fra modtagelsen af afgørelsen. Der er ikke nogen krav til, hvordan en klage skal indgives. Hvis klagen indgives mundtligt, skal den myndighed, der modtager klagen, sørge for, at den bliver skrevet ned.

Klager vedrørende optagelse i Det Alternative Bofællesskab sendes til inspektøren på Svenstrupgård, som fremlægger sagen i visitationsudvalget, der har truffet afgørelsen om visitation til det botilbud, klagen vedrører. Her genvurderes afgørelsen. Hvis afgørelsen fastholdes bliver klagen – med begrundelsen for afgørelsen og genvurderingen - sendt videre til Det Sociale Nævn.

Klager over visitation til øvrige botilbud efter § 108 sendes til borgerens sagsbehandler som herefter fremlægger klagen for formanden for visitationsudvalget. Hvis afgørelsen fastholdes bliver klagen – med begrundelsen for afgørelsen og genvurderingen - sendt videre til Det Sociale Nævn.

Tilsyn

Kommunalbestyrelsen har iflg. Retssikkerhedslovens § 16 pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses.

Tilsynet skal fungere som kontrol af, om det enkelte botilbud udfører forsvarligt socialfagligt arbejde inden for sin målgruppe og efterlever lovregler og administrativt fastsatte retningslinjer.

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har tilsynsopgaven med Det Alternative Bofællesskab. Opgaven er udliciteret til ekstern leverandør (Revas i perioden 01.04.07 – 31.03.10). Der bliver foretaget to årlige tilsynsbesøg med passende mellemrum. Et af disse besøg skal være uanmeldt. Hvert tilsyn skal afsluttes med en skriftlig rapport, der offentliggøres på Aalborg Kommunes hjemmeside.

Betaling

Ophold i § 108 tilbud betales af borgerens hjemkommune.

Derudover opkræves der egenbetaling for kost og husleje. Husleje udregnes og betales individuelt ud fra borgerens indtægts- og formueforhold. Alle priser er fastlagt i henhold til servicelovens bestemmelser og kan findes på Aalborg Kommunes hjemmeside eller på Tilbudsportalen.

Særligt om botilbuddet "Det Alternative Bofællesskab"

Det Alternative Bofællesskab på Svenstrupgård er en mindre § 108 boform – et alternativt plejehjem - for misbrugere/hjemløse/udstødte, som har behov for pleje og omsorg og som ikke vil kunne rummes i almindelig plejehjemsregi på grund af misbrug og adfærd. Denne gruppe af borgere har ofte levet et langt liv i misbrug og som udstødt. Det Alternative Bofællesskab har til formål at kunne rumme disse borgere og at kunne sikre dem et kvalificeret pleje- og omsorgstilbud uden at stille krav om normalisering af adfærd eller livsførelse.

Det Alternative Bofællesskab er indrettet i en nybygget selvstændig afdeling, med direkte adgang til Svenstrupgårds øvrige afdelinger. De enkelte boliger er indrettet med en stue, samt et stort handicapvenligt bad/toilet. Der er kald i alle lejligheder. Fællesarealerne er lyse og venlige, med god plads til kørestol eller andre hjælpemidler. Der er grønne planter og kunst på væggene.

Det Alternativ Bofællesskab har 8 pladser efter § 108 i lov om social service. De 8 pladser består alle af en stue, samt toilet og bad, i alt omkring 30 kvadratmeter. Der er ansat fem social- og sundhedsassistenter og en social- og sundhedshjælper i dag- og aftenvagter, samt én afdelingssygeplejerske. I nattetimerne foregår tilsyn af beboerne af personale fra den døgndækkende Sygeafdeling på Svenstrupgård, hvorfra kvalificeret hjælp og støtte altid vil kunne hentes. Beboerne vil som hovedregel altid beholde deres egen læge, men der er til Det alternative Bofællesskab tilknyttet læge og psykiater på konsulentbasis. Derudover kan Det alternative Bofællesskab trække på kvalificeret bistand af øvrige faggrupper på Svenstrupgård, herunder socialrådgivere.

Forståelsen for beboernes særlige livsvilkår er hjørnestenen i Det Alternative Bofællesskabs bestræbelser på at sikre den enkelte beboer det bedst mulige liv. Der er rum til aktivt misbrug og afvigende adfærd, da målsætningen er, at beboerne skal føle sig hjemme. I Det Alternative Bofællesskab er personalet gearet til og fagligt klædt godt på til at varetage den pleje, omsorg, behandling og vejledning som denne gruppe af borgere har brug for. Grænserne for hvad personalet kan er ikke fastlagt på forhånd, men tager udgangspunkt i den enkelte beboers behov. Tilbuddet omfatter alt fra personlig pleje, sygepleje, medicingivning og kostvejledning til hjælp og støtte ved f. eks. genetablering af sociale netværk, tandlægebesøg, økonomiadministration og deltagelse i aktiviteter i og uden for Svenstrupgård. I den sammenhæng er begreber som tolerance, rummelighed, værdighed, respekt, nærvær, omsorg, hjælp til selvhjælp, samhørighed og samarbejde meget centrale og nøgleord for personalet i det daglige arbejde. Centralt er også, at indsatsen retter sig mod social integration på beboerens vilkår og at ophold i Det Alternative Bofællesskab ikke indeholder krav om normalisering af adfærd eller livsførelse.

Det er et mål ved indflytning i Det Alternative Bofællesskab, at beboeren i samarbejde med personalet påbegynder arbejdet med at få skabt organisering i det kaos, beboeren ofte besidder ved indflytningen. Derudover retter indsatsen i det daglige arbejde og liv i Det Alternative Bofællesskab sig også mod:

- At opretholde eller forbedre beboernes sundhedstilstand
- At skabe, opretholde eller udbygge beboernes sociale netværk
- At beboerne bevarer eller udvikler en meningsfuld, aktiv og indholdsrig hverdag.

- At skabe sikkerhed for og kontinuitet og regelmæssighed i de helt basale ting i hverdagen, såsom f. eks. måltider, døgnrytme, hygiejne.

Det forventes, at beboeren efter bedste evne indgår i en konstruktiv, ligeværdig dialog med øvrige beboere og personale i afdelingen. Det forventes af beboeren, at denne i videst mulig omfang deltager i afdelingens dagligdags gøremål som f.eks. lettere rengøring og oprydning i afdelingen og på egen stue, samt ved anretning af måltider. I Det Alternative Bofællesskab er der nogle få husregler, som beboeren forventes at følge.

Beboeren vil ved indflytning få to kontaktpersoner fra personalegruppen. Det er kontaktpersonernes opgave at sikre, at opholdet bliver optimalt, konstruktivt og fremadrettet for beboeren og det er ligeledes kontaktpersonernes ansvar – sammen med beboeren – at have det overordnede overblik over eventuelle behandlingsforløb. Udover afdelingens øvrige personale, vil beboeren efter behov og relevans også komme i kontakt med andre interne eller eksterne faggrupper som f.eks. socialrådgiver, læge, kommunal sagsbehandler.

Det forventes, at beboerens handlekommune ved indflytningen stiller relevante hjælpemidler til rådighed i henhold til beboerens gældende behov. Såfremt beboeren efterfølgende får brug for andre former for hjælpemidler, sørger Det Alternative Bofællesskab for dette.

Målgruppe

Målgruppen er primært mennesker med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og tilbud om aktiverende støtte, omsorg og hjælp. Derudover er det også et krav ved optagelse på Det Alternative Bofællesskab, at den eventuelt kommende beboer:

- Besidder et misbrug som vedkommende ikke kan eller vil slippe.
- Har en adfærd der er uforenelig med ophold i øvrige kommunale plejetilbud.
- Har et somatisk plejebestand.

Denne målgruppe oplever ofte skævhed og ulighed i det etablerede pleje- og omsorgssystem pga. deres misbrug og adfærd og resultatet heraf er ofte, at disse mennesker oplever kvalitativt dårlige pleje- og omsorgstilbud eller slet ikke modtager tilbud.

Det er Det Alternative Bofællesskabs opgave at udvise stor rummelighed og samtidig konsekvens i forhold til målgruppen. Det Alternative Bofællesskab vil – alt andet lige – kunne rumme disse personer og varetage pleje, omsorg og behandling inden for boformens rammer.

Visitationsprocedure

Visitationen til Det Alternative Bofællesskab foretages af visitationsudvalget på Svenstrupgård efter indstilling fra hjemkommunen.

En væsentlig forudsætning der går forud for denne visitationsprocedure er, at relevante pleje- og omsorgstilbud er overvejet og fundet uegnet.

Inden visitering kan det være godt med et afklarende besøg på Det Alternative Bofællesskab. Personalet står altid til rådighed for henvendelse vedrørende spørgsmål og eventuelle besøg.

Det Alternative Bofællesskab har regional forsyningsforpligtigelse i henhold til rammeaftalen med Region Nordjylland.

Brugerindflydelse og brugerråd

Der er ikke oprettet decideret brugerråd i Det Alternative Bofællesskab.

Der afholdes beboermøde, med deltagelse af personale, en gang månedlig, hvor brugerne kan fremkomme med forslag til ændringer der vedrører deres ophold. Brugerne har stor indflydelse på aktiviteter, såsom fællesaftener, ture ud af huset mv.

Brugernes forslag og krav forsøges efterkommet og evalueres løbende.

Kontaktoplysninger

Visitationsudvalget i Socialcenter Ung
Kayerødsgade 37
9000 Aalborg

Det Alternative Bofællesskab
Svenstrupgård
Lejrevej 10
9230 Svenstrup
Tlf.: 96 37 35 36, i nattetimerne: 98 38 25 55

Socialafdelingen, sekretariatet
Sønderbro 12
9000 Aalborg
Tlf. 99 31 28 44
e-mail: soa@socialcenterung.aalborg.dk

Ældre- og Handicapforvaltningen
Bevillingsenhed Voksen/Handicap
Sohngårdsholmsvej 2
Tlf. 99 31 32 52

Det Sociale Nævn
Statsforvaltningen Nordjylland
Aalborghus Slot
Slotspladsen 1
9000 Aalborg
Tlf. 72 56 87 00
e-mail: forb@statsforvaltning.nordjylland.dk